

Sygnatura akt II 1 C 21/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Brackowska

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2020 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. Z.

przeciwko B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo w całości;
2. nie obciąża powódki E. Z. obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. kosztów postępowania.

Sygnatura akt II 1 C 21/20

UZASADNIENIE

W pozwie z 10 kwietnia 2020 roku, skierowanym przeciwko B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w G., powódka E. Z. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny w dniu 28 kwietnia 2014 roku w sprawie VIII C 1900/13, opatrzonego klauzulą wykonalności. Powódka wniosła również o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. S. w sprawie Km 254/20 – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie, a także o zwolnienie jej od kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację materialną. Jako podstawę faktyczną swojego roszczenia powódka wskazała na kilka okoliczności. Po pierwsze – wskazała, że roszczenie objęte spornym nakazem zapłaty jest bezpodstawne, gdyż pozwany nie wykazał z czego wynikają konkretne kwoty i daty, od których liczone są od nich odsetki. Po drugie – wskazała, że roszczenie objęte tytułem wykonawczym jest przedawnione (pozew k. 4).

Postanowieniem z dnia 4 maja 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna zabezpieczył powództwo złożone w przedmiotowej sprawie w ten sposób, że zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko powodom przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. S. w sprawie Km 254/20 w zakresie egzekucji odsetek ustawowych od należności głównej za okres czasu od dnia 13 stycznia 2015 roku do dnia 22 lutego 2017 roku (postanowienie k. 13).

Postanowieniem z dnia 4 czerwca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna zwolnił powódkę E. Z. od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od pozwu w wysokości 400 zł, oddalił wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie oraz oddalił złożony przez nią wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie k. 30).

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 maja 2020 roku, pozwany uznał powództwo złożone w przedmiotowej sprawie w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej za okres do dnia 13 lutego 2017 roku, wniósł o oddalenie powództwa w pozostałej części oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 53-54, pełnomocnictwo k. 58).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny wydał w sprawie VIII C 1900/13 wyrok, w którym zasądził od E. Z. na rzecz B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. kwotę 7.960,90 zł wraz z odsetkami umownym wysokości i w sposób szczegółowo opisanymi w punkcie 1. (pierwszym wyroku) oraz kwotę 1.330 zł kosztów postępowania. Wyrok stał się prawomocny w dniu 30 października 2014 roku, zaś sądową klauzulę wykonalności nadano mu w dniu 12 stycznia 2015 roku na wniosek pełnomocnika powoda z dnia 31 grudnia 2014 roku (tytuł wykonawczy w aktach egzekucyjnych, kopia wyroku k. 88-89, kopia wniosku k. 90).

W dniu 19 lutego 2020 roku (prezentata kancelarii komornika sądowego) wierzyciel B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. S. wniosek egzekucyjny dotyczący obowiązku powódki objętego spornym tytułem wykonawczym. Postępowanie to zawisło za sygnaturą akt Km 254/20 (wniosek egzekucyjny w załączonych aktach Km).

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2020 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. S. odmówiła wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 254/20 w zakresie przedawnionej części odsetek objętych spornym tytułem wykonawczym. Jako datę początkową naliczania nieprzedawnionych odsetek, co do których nastąpiło wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 254/20 komornik sądowy przyjęła dzień 23 lutego 2020 roku, przyjmując, że przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło z dniem 22 lutego 2020 roku na skutek skierowania do powódki zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (postanowienie k. 6 akt egzekucyjnych, notatka służbowa k. 81).

W jego toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie Km 254/20 przeciwko powódce doszło do wyegzekwowania (na dzień 5 listopada 2020 roku) następujących kwot:

- 450 zł – z tytułu kosztów zastępstwa w egzekucji,
- 60,75 zł - -z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego w zakresie zaliczki uiszczonej przez wierzyciela,
- 853,80 zł – z tytułu spłaty kwoty należności głównej,
- 2.591,40 zł – z tytułu spłaty odsetek umownych.

Na rzecz wierzyciela wyegzekwowano więc łączną kwotę 3.955,95 zł. Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 254/20 jest nadal w toku. Regularnie następują do niego potrącenia z tytułu skierowania egzekucji do świadczenia emerytalnego powódki (karta rozliczeniowa k. 82-84, notatka k. 81).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów znajdujących się w sprawie oraz załączonych aktach postępowania egzekucyjnego. Było on w zasadzie bezspornym pomiędzy stronami postępowania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań merytorycznych w przedmiotowej sprawie wskazać należy, że zarzuty dłużniczki pod adresem spornego tytułu wykonawczego a dotyczące braku wykazania przez wierzyciela zasadności dochodzenia od niej określonych kwot opisanych w tytule wykonawczym oraz daty początkowej naliczania od nich odsetek nie mogły

stanowią podstawy powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności opartego na treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Jak bowiem wynika z jego treści, dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości albo w części jeżeli: (...) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Jak wynika więc wyraźnie z treści cytowanego przepisu prawa na gruncie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, które w żadnej mierze nie może zmierzać do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy nie jest możliwe podnoszenie zarzutów dotyczących braku wykazania zasadności i wysokości kwot opisanych w tytule egzekucyjnym czy też daty początkowej naliczania od nich odsetek. Zarzuty te powódka mogła zgłaszać jedynie w toku postępowania w sprawie VIII C 1900/13.

Jest bowiem powszechnie wiadomym, że podstawie przepisu art. 840, nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972r., II PR 372/72, OSPiKA 1973, Nr 11, poz. 222; także: E. Wengerek, w: M. Romańska (red.), Postępowanie zabezpieczające, s. 336; H. Pietrkowski, w: T. Ereciński, KPC. Komentarz, t. 4, 2012, s. 276; K. Flaga-Gieruszyńska, w: A. Zieliński, KPC. Komentarz, 2014, uw. do art. 840, Nb 5).

Na dalszym etapie rozważań merytorycznych w przedmiotowej sprawie odnieść należy się również do zgłoszonego przez powódkę zarzutu przedawnienia roszczeń objętych tytułem wykonawczym, w tym roszczeń odsetkowych.

Jak stanowi bowiem art. 125 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat sześciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Zająście po wydaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, to między innymi upływ czasu.

W tym miejscu należy jednak wyraźnie podkreślić, że 6-letni termin przedawnienia roszczeń opisanych w spornym tytule wykonawczym - w zakresie kosztów postępowania oraz kwoty należności głównej nie nastąpił. Podobnie nie nastąpił on w zakresie tej części odsetek umownych, które były należne pozwanemu do dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie VIII C 1900/13 (o czym będzie mowa poniżej). Termin ten wynosi bowiem 6 lat, zaś od dnia powstania tytułu wykonawczego w dniu 12 stycznia 2015 roku (data nadania wyrokowi klauzuli wykonalności) do dnia 19 lutego 2020 roku (data złożenia wniosku egzekucyjnego) niewątpliwie termin ten nie upłynął. W tym zakresie żądanie pozwu uznać należało niewątpliwie za niezasadne.

Kwesta przedawnienia roszczenia odsetkowego objętego spornym tytułem wykonawczym wymaga jednak bardziej szczegółowego wyjaśnienia zarówno merytorycznego jak i stanu faktycznego zaistniałego w przedmiotowej sprawie.

W tej sprawie niewątpliwie bowiem wystąpił upływ długiego czasu od wydania przez Sąd wyroku w sprawie VIII C 1900/13. Pozwany wykazał jednak, iż przerwał bieg terminu przedawnienia kilkakrotnie, po pierwsze poprzez złożenie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu sądowej klauzuli wykonalności w dniu 31 grudnia 2014 roku, po drugie - poprzez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji w sprawie Km 254/20 w dniu 19 lutego 2020 roku.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia jest instytucją uregulowaną w art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c. Bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Po każdym przerwaniu bieg przedawnienia biegnie na nowo, jednak przedawnienie nie biegnie, dopóki postępowanie przed sądem lub innym organem nie zostanie zakończone. Skutek przerwania biegu terminu przedawnienia wystąpił w przedmiotowej sprawie – jaka to już opisano powyżej – dwukrotnie.

W dniu złożenia przez wierzyciela wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 254/20 w dniu 19 lutego 2020 roku należałoby przyjąć, że przedawnieniu w przedmiotowej sprawie uległa część odsetek ustawowych od należności

głównej, które stanowią należności okresowe należne w przyszłości – w rozumieniu art. 125 § 1 K.c., przedawniają się w terminie trzyletnim. Odsetkami takimi są odsetki należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego, a więc za okres od dnia 30 października 2014 roku (za wcześniejszy okres stanowiąc roszczenia nie będące należnymi w przyszłości) do dnia poprzedzającego o 3 lata datę złożenia wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 254/20 – do dnia 19 lutego 2017 roku. Pozwolił na to zbyt długi okres (ponad 3 lata) bezczynności wierzyciela.

Zagadnienie to zostało przekonująco wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2014 roku wydanego w sprawie I CSK 197/13 (niepublikowane – dostępne w programie komputerowym Lex). Odsetki należne pozwanemu za okres przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty stanowią należność zasądzoną, przedawniającą się z upływem terminu sześcioletniego.

W tym miejscu jednak należy wyraźnie podkreślić i odwołać się do treści postanowienia Komornika Sądowego M. S. z dnia 22 lutego 2020 roku w zakresie odmowy wszczęcia postępowania egzekucyjnego co do tej części należności (w tym przypadku odsetkowych), która uległa przedawnieniu. Jak bowiem wynika z treści art. 797 § 1¹ k.p.c. jeśli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, do wniosku należy dołączyć dokument z którego będzie wynikało, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Jak dalej wynika z treści art. 804 § 2 k.p.c. jeśli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął a wierzyciel nie przedłożył dokumentu o którym mowa w treści art. 797 § 1¹ k.p.c. – komornik sądowy odmawia wszczęcia egzekucji.

Z treści cytowanych przepisów prawa wynika więc wyraźnie, że obecnie nie ma możliwości wszczęcia postępowania egzekucyjnego w zakresie przedawnionej części roszczenia objętego tytułem wykonawczym, w tym również w zakresie objętego nim roszczenia odsetkowego. Z uwagi jednak na fakt, że przepis ten został wprowadzony do polskiego porządku prawnego z dniem 21 sierpnia 2019 roku, w zakresie postępowań wszczętych wcześniej (gdzie komornik sądowy nie miał obowiązku badania kwestii przedawnienia roszczeń objętych tytułami wykonawczymi) ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie przepisu art. 825 pkt 1¹ k.p.c. który daje możliwość złożenia przez dłużnika – na każdym etapie trwającego postępowania egzekucyjnego – wniosku o umorzenie postępowania w zakresie przedawnionej części roszczenia. W żadnym zakresie w opisanych stanach faktycznych nie zachodzi konieczność angażowania w stwierdzenie tych okoliczności aparatu sądowego oraz wszczynania drogiego i czasochłonnego postępowania w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Co więcej, w razie jego wszczęcia – w ocenie tutejszego Sądu Rejonowego – koszty takiego postępowania (które nie było niezbędne) winny obciążać powoda.

Mając na uwadze powyższe, rozumienie treści przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w zakresie możliwości żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności z uwagi na przedawnienie objętych nim roszczeń powinno jak najszybciej zostać zmodyfikowane, zarówno w codziennej praktyce orzeczniczej sądów powszechnych, jak i w zamyśle stron postępowania.

W sprawie Km 254/20 - na żadnym jej etapie nie doszło do wszczęcia przeciwko dłużnicze egzekucji w zakresie przedawnionej części roszczenia objętego tytułem wykonawczym, w tym zwłaszcza roszczenia odsetkowego.

Mając powyższe na uwadze, oraz z uwagi na treść art. 213 § 1 k.p.c., Sąd uznał uznanie powództwa za sprzeczne z prawem i powództwo oddalił w całości. Co więcej, uznanie powództwa nie zmieniłoby w żadnym zakresie sytuacji procesowej powódki w z toku egzekucji oraz nie miało by wpływu na przyjętą zasadę orzekania o kosztach postępowania.

Pozwany w przedmiotowej sprawie poniósł koszty zastępstwa prawnego w stawce minimalnej. Jego żądanie zwrotu kosztów postępowania od powódki na jego rzecz zostało jednak uznane za niezasadne. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c. Za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami postępowania przemawiało kilka argumentów. Powódka jest osobą w podeszłym wieku, schorowaną, obecnie oczekującą a przeszczep wątroby. Utrzymuje się w niskiej emeryturze w wysokości około 1750 zł, z których to pieniędzy ustawowo określona część potrącana jest do sprawy Km 254/20. Co więcej powódka ma na utrzymaniu i pod

opieką niepełnosprawnego i chorego psychicznie syna, dodatkowo cierpiącego na wirusowe zapalenie wątroby typu C. Z drugiej zaś strony postępowania występuje profesjonalista, na co dzień zajmujący się zawodowo obrotem wierzytelnościami i ich dochodzeniem, na stałe korzystającym z fachowej pomocy prawnej.

ZARZĄDZENIE

wyrok wraz z uzasadnieniem doręczyć powódce z pouczeniem o apelacji.